

Lieta C-801/19**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 31. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Upravni sud u Zagrebu [Zagrebas Administratīvā tiesa] (Horvātija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 15. oktobris

Prasītāja:

FRANCK d.d., Zagreba

Atbildētājs:

Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak, Zagreba

Pamatlietas priekšmets

Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak [Horvātijas Republikas Finanšu ministrijas Administratīvā apelācijas procesa neatkarīgā departamenta] 2018. gada 28. jūlija lēmuma, kurš pieņemts saistībā ar pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – “PVN”) kontroli par 2013.–2017. gadu, atcelšana.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums interpretēt Savienības tiesības saskaņā ar LESD 267. pantu un LES 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai naudas līdzekļu piešķiršanas pakalpojums, ko sniedz prasītāja, kas nav finanšu iestāde, iekasējot vienreizēju maksu 1 % apmērā no konkrētās summas, ir

uzskatāms par “kredīta piešķiršanu un kredīta starpniecību, kā arī kredīta pārvaldi, ko veic persona, kura piešķir kredītu” PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē, lai gan prasītāja līgumā formāli nav norādīta ka “aizdevējs”?

2. Vai vekselis jeb vērtspapīrs, ar ko vekseļa devējs apņemas izmaksāt konkrētu naudas summu personai, kura konkrētajā vērtspapīrā ir norādīta kā kreditors, vai personai, kura pēc tam ieguva šo vērtspapīru likumā paredzētajā kārtībā, ir uzskatāms par “citu tirgojamu dokumentu” PVN direktīvas 135. panta 1. punkta d) apakšpunkta nozīmē?

3. Vai prasītājas pakalpojums, kurš ir saistīts ar to, ka prasītāja par samaksu 1 % apmērā no vekselī norādītās summas, kuru tā iekasēja no vekseļa devēja, saņemto vekseli cedēja faktoringa sabiedrībai, bet no faktoringa sabiedrības saņemto summu cedēja vekseļa devējam un galvoja faktoringa sabiedrībai, ka vekseļa devējs samaksās no vekseļa izrietošo summu, kad tā kļūs maksājama, ir:

a) no PVN atbrīvots pakalpojums PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē [vai]

b) no PVN atbrīvots pakalpojums PVN direktīvas 135. panta 1. punkta d) apakšpunkta nozīmē?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 135. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zakon o porezu na dodanu vrijednost [Pievienotās vērtības nodokļa likuma] (“Narodne novine” Nr. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 un 115/16, turpmāk tekstā – “PVN likums”) 40. panta 1. punkts

Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost [Noteikumi par pievienotās vērtības nodokli] (“Narodne novine” Nr. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 115/16 un 1/17, [turpmāk tekstā – “PVN noteikumi”]) 67. panta 2. punkts

Īss pamatlītas faktisko un juridisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Ar atbildētāja 2018. gada 28. jūlija lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) tika noraidīta prasītājas pārsūdzība par *Ministarstvo financija - Porezna uprava, Ured za porezne obveznike*, Zagreba [Finanšu ministrijas Nodokļu pārvaldes Nodokļu maksātāju nodaļas] 2017. gada 12. oktobra lēmumu (turpmāk tekstā – “pirmās instances lēmums”), kurš tika pieņemts saistībā ar nodokļu

kontroli attiecībā uz PVN par samaksu par prasītājas piedalīšanos vienošanās par komerciālo sadarbību laikposmā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 30. martam. Pirmās instances lēmumā tika norādīts, ka prasītāja samaksāja pārāk zemu PVN summu par 2013.–2017. gadu un tika aprēķināti procenti par laikā nesamaksātu nodokli no 2017. gada 28. augusta. Prasītājai tika noteikts pienākums pārskaitīt minētās summas uz šim nolūkam paredzēto bankas kontu, aprēķināt un samaksāt turpmākos procentus par laikposmu no 2017. gada 29. augustam līdz samaksas dienai un veikt attiecīgu atzīmi grāmatvedības dokumentos. Prasītājai tika noteikts termiņš šī lēmuma izpildei.

- 2 Prasītāja veic saimniecisko darbību, kura ir saistīta ar tējas un kafijas pārstrādi, kā arī ir PVN maksātāja. Nodokļu kontroles laikā tika noskaidrots, ka prasītāja ir noslēgusi darījumu ar *Konzum d.d.* (turpmāk tekstā – “*Konzum*”), pamatojoties uz trīs veidu līgumiem, kuriem bija šādi nosaukumi: aizdevuma līgums, parādu, kas nodrošināti ar vekseliem, cesijas līgums, kā arī vienošanās par komerciālo sadarbību. Tie ir standartizēti līgumi, kas veidoja tikai formālu juridisku pamatu vekseļu izdošanai. Pirmās instances iestāde konstatēja, ka prasītāja un *Konzum* noslēdza 2013. gada 18. marta vienošanos, kurā tika norādīts, ka *Invictus ulaganja d.o.o.*, prasītāja un *Konzum* 2013. gada 14. martā noslēdza parādu, kas nodrošināti ar vekseliem, cesijas līgumu, kurš reglamentēja kārtību, kādā tiek cedēti *Konzum* izdotie vekseli, pēc tam *Konzum* cedē vekseļus sabiedrībai *Franck d.d.* un šos vekseļus iegādājas sabiedrība *Invictus ulaganja d.o.o.*, kā arī 2013. gada 27. jūnija vienošanos, kurā tika norādīts, ka sabiedrība *Erste factoring d.o.o.*, prasītāja un *Konzum* 2013. gada 27. jūnijā noslēdza parādu, kas nodrošināti ar vekseliem, cesijas līgumu, kurš reglamentēja kārtību, kādā cedē *Konzum* izdotos vekseļus, pēc tam *Konzum* vekseļus cedē sabiedrībai *Franck d.d.* un šos vekseļus iegādājas sabiedrība *Erste factoring d.o.o.* Aizdevuma līgumā tika norādīts, ka *Konzum* kā aizdevējs piešķir prasītājai (*Franck d.d.*) aizdevumu – vekseli, kuru prasītāja izmantos ikdienas saimnieciskās darbības veikšanai. Pamatojoties uz šo līgumu, prasītāja apņemas, ka tajā pašā dienā, kad faktoringa sabiedrība no tās atpirks vekseli, tā saņemto naudu nodos sabiedrībai *Konzum*. Saskaņā ar parādu, kas nodrošināti ar vekseliem, cesijas līgumu faktoringa sabiedrība apņemas samaksāt prasītājai kā klientam summu, kura norādīta vekselī (vai drīzāk 95–100 % no šīs summas, atkarībā no līguma), turklāt tika norādīts, ka visa atbildība saistībā ar vekseļa, kurš tika izdots, pamatojoties uz prasītājas parādsaistībām pret *Konzum*, kuras savukārt ir balstītas uz rēķinu specifikācijām, segšanu pāriet uz prasītāju. Kad vekselis kļuva maksājams, faktoringa sabiedrībai bija jāiesniedz vekselis vekselī norādītajam galvenajam parādniekam samaksas veikšanai. Tika arī noteikts, ka prasītājas, kura galvoja vekselī norādītā parādnieka saistības, risks beidzas tikai tad, kad tā ir apmierinājusi faktoringa sabiedrības prasības. Vienošanās par komerciālo sadarbību tika noteikts, ka *Konzum* apņemas atlīdzināt prasītājai visas izmaksas, par kurām faktoringa sabiedrība ir izrakstījusi rēķinus, kā arī samaksāt vienreizēju maksu 1 % apmērā no vekselī norādītā kopējā parāda, pamatojoties uz parādu, kas nodrošināti ar vekseliem, cesijas līgumu, kā maksu par piedalīšanos vienošanās par komerciālo sadarbību īstenošanā.

- 3 Pirmās instances iestāde konstatēja, ka runa ir par diviem darījumiem, kur pirmā darījuma ietvaros prasītāja pieņēma vekselus, savukārt otrā darījuma ietvaros, kurš seko uzreiz pēc pirmā, tā cedē saņemtos vekselus un tajā pašā dienā tādējādi saņemtos naudas līdzekļus pārskaita uz sabiedrības *Konzum* kontu. Attiecībā uz cedētajiem vekseliem prasītāja uzņemas atmaksas risku kā faktoringa ar regresa nosacījumiem parādnieks, ja vekseli norādītais galvenais parādnieks nav samaksājis [naudas summu] vekseļa turētājam, kad tas kļūst maksājams, kā arī iekasē par to saskaņoto maksu. Pirmās instances iestāde konstatēja, ka kontroles laikā prasītājs neuzrādīja izsniegtos rēķinus un citus dokumentus, kuri atspoguļotu izpildītās piegādes, kas kalpotu par pamatu attiecīgo vekseļu pieņemšanai, kā arī neuzrādīja rēķinus, kuri tiek norādīti parādu, kas nodrošināto ar vekseliem, cesijas līgumos, ko prasītāja noslēdza ar faktoringa sabiedrībām. Saistībā ar to, ka *Konzum* pati nevarēja cedēt savus vekselus nepieciešamās naudas saņemšanai, tā noslēdza vienošanos par komerciālo sadarbību par savu vekseļu cedēšanas pakalpojumu, turklāt pamatu attiecīgo vekseļu pieņemšanai veidoja aizdevuma līgumi. Prasītājs naudas līdzekļus neizmantoja ikdienas saimnieciskās darbības veikšanai, kā tas tika paredzēts aizdevuma līgumos. Attiecīgie vekseli nebija pamatoti ar prasītājas veiktajām preču piegādēm vai pakalpojumu sniegšanu, tāpēc vekseliem nebija galvenās pazīmes kā līdzekļiem, ar ko nokārto maksājuma saistības, kuras izriet no preču piegādes.
- 4 Nodokļu kontroles laikā prasītāja iesniedza *Konzum* izrakstītos rēķinus, kas ietvēra maksājumus, kuri pamatojās uz prasījumiem, kas tika nodrošināti ar vekseliem, bet bez PVN. Katrā no šiem rēķiniem tika norādīts, ka tas tiek izdots, pamatojoties uz vienošanos par komerciālo sadarbību, un ka rēķina saņēmējam ir jāmaksā vienreizēja maksa 1 % apmērā no kopējās prasījuma summas, kura izriet no vekseļa. Tā kā pirmās instances iestāde konstatēja, ka starp prasītāju un *Konzum* nebija kreditsaistību, bet prasītāja no tās saņēma vekselus, ko tā pēc tam cedēja faktoringa sabiedrībām, šī iestāde konstatēja, ka prasītāja nepamatoti atsauca uz atbrīvojumu no PVN, un tā rezultātā saskaņā ar PVN likuma 4., 30. un 33. pantu noteica, ka prasītājai ir jāsamaksā PVN par maksām par vekseļu cedēšanu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Pārsūdzībā prasītāja norāda, ka atbildētājs, nosakot attiecīgo darījumu aplikšanu ar nodokli, nevērtēja katru darījumu atsevišķi starp *Konzum* un prasītāju, kura darbojās kā faktoringa sabiedrība, kas esot pretrunā Tiesas judikatūrai lietās *Card Protection Plan* (C-394/96) un *Volker Ludwig* (C-453/05). Tā uzsver, ka aplūkojamā lieta bija saistīta ar vairākām tiesiskām attiecībām un pakalpojumiem starp prasītāju un *Konzum*, kā arī starp prasītāju un faktoringa sabiedrībām, un ka pakalpojums, kuru prasītāja sniedza *Konzum*, bija jāskata atsevišķi. Tā apgalvo, ka prasītāja, pamatojoties uz aizdevuma līgumu un vienošanos par komerciālo sadarbību, aizdeva *Konzum* naudas līdzekļus un par šo pakalpojumu iekasēja maksu (ko var uzskatīt par procentiem), tāpat būtībā tā esot bijusi līgumslēdzēja puse, kura sniedza pakalpojumu. Tādējādi prasītāja norāda, ka tās sniegtais

pakalpojums būtībā bija aizdevuma piešķiršanas pakalpojums, kurš ir atbrīvots no PVN saskaņā ar PVN likuma 40. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kā arī uzsver, ka tā bija puse, kura uzņēmas šāda darījuma ekonomisko risku no piešķiršanas brīža līdz brīdim, kad *Konzum* pilnībā samaksāja vekseļa summu. Turklāt tā norāda, ka pirmās instances iestāde to, ka prasītāja nav aizdevējs vai kredītu starpnieks, bet gan aizņēmējs, esot secinājusi tikai tāpēc, ka aizdevuma līgumos tā tika norādīta kā aizņēmējs (tātad par būtisku apstākli attiecību rakstura novērtēšanai tā uzskatīja formālus līguma pušu apzīmējumus), lai gan tā bija konstatējusi, ka prasītāja līdzekļus neizmantoja ikdienas saimnieciskās darbības veikšanai, bet gan nekavējoties nodeva tos *Konzum*.

- 6 Tāpat prasītāja apgalvo, ka pat tad, ja tā būtu aizņēmējs, pakalpojums tiktu atbrīvots no PVN saskaņā ar PVN likuma 40. panta 1. punkta d) apakšpunktu, jo tas esot darījums ar “citiem tirgojamiem dokumentiem” saskaņā ar šo tiesību normu. Tajā pašā laikā tā uzskata, ka atbildētājs nav ņēmusi vērā Tiesas judikatūru, kas ir būtiska PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta, kā arī PVN likuma 40. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta interpretācijai, jo īpaši attiecībā uz jēdziena “citi tirgojami dokumenti” interpretāciju, atsaucoties uz Tiesas spriedumu lietā *Granton Advertising* (C-461/12). Pirmās instances iestāde secināja, ka runa nav par citiem tirgojamiem dokumentiem, jo vekseļi netiek tirgoti kapitāla tirgū. Šajā sakarā prasītāja uzsver, ka PVN direktīvas 135. panta 1. punkta d) apakšpunktā tiek izmantots jēdziens “negotiable instruments”, kas šīs direktīvas horvātu versijā ir iztulkots kā “utrživi instrumenti” (tirdzniecības instrumenti), turpretī PVN likuma 40. panta 1. punkta d) apakšpunktā, ar ko PVN direktīvas 135. panta 1. panta d) apakšpunkts tika transponēts Horvātijas tiesībās, tiek izmantots jēdziens “drugi prenosivi instrumenti” (citi tirgojami dokumenti). Tādēļ prasītāja atsauca uz Tiesas spriedumu lietā *Velvet & Steel Immobilien* (C-455/05), kurā Tiesa nosprieda, ka par valodas atšķirībām attiecīgā izteikuma nozīmē nevar spriest tādā veidā, lai interpretētu pašu tekstu, bet tas ir jāinterpretē PVN direktīvas mērķa kontekstā. Tā apgalvo, ka izteikums “utrživi instrumenti” (tirdzniecības instrumenti) nav īpaši nozīmīgs Horvātijas tiesību aktos un ka detalizētāk ir jāanalizē jēdziena konteksts un esošā Tiesas judikatūra. Tā uzsver, ka atbrīvojumi no PVN ir autonomi Savienības tiesību jēdzieni, kurš visās dalībvalstīs būtu jāinterpretē vienādi, un ka jēdzienam “drugi prenosivi instrumenti” (citi tirgojami dokumenti) arī būtu jābūt neatkarīgam no tiesību normām, kuras reglamentē kapitāla tirgu. Prasītāja atsauca uz Tiesas interpretāciju, saskaņā ar kuru katrs no piemēriem, kurš ir norādīts attiecīgajā PVN direktīvas normā, dod tiesības uz noteiktas naudas summas izmaksu. Tā apgalvo, ka tieši tāpēc tika uzskatīts, ka ar “citiem tirgojamiem dokumentiem” ir jāsaprot tikai šādas tiesības, kas – ja nav parāda vai čeka – dod tiesības uz noteiktu naudas prasījumu. Prasītāja uzskata, ka vekselis ir instruments, kas tā turētājam dod tiesības saņemt noteiktu naudas summu un ir pielīdzināms pārējiem PVN likuma 40. panta 1. punkta d) apakšpunktā norādītajiem instrumentiem, tādējādi tas ir uzskatāms par citu tirdzniecības instrumentu PVN direktīvas 135. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē (“drugi utrživi instrument”) vai citu tirgojamu dokumentu PVN likuma 40. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē (“drugi prenosiv instrument”), kā rezultātā

darījumi ar vekseliem ir atbrīvoti no PVN. Tā apgalvo, ka atbildētājs nav ievērojis Tiesas judikatūru un atsakās piemērot PVN direktīvu, jo tas neinterpretējot valsts tiesību aktus atbilstīgi būtiskām Savienības tiesību aktiem normām un to mērķiem. Turklāt prasītāja atsauca uz direktīvas interpretācijas sekām ¹.

- 7 Prasītāja atsauca uz PVN likuma 8. panta 5. punktu un PVN direktīvas 28. pantu, kas attiecas uz situācijām, kad starpnieks darbojas savā vārdā, bet trešās personas interesēs, tādējādi radot fikciju, ka starpnieks faktiski saņēma pakalpojumu no personas, kuras interesēs tas darbojās, un pēc tam sniedz to galalietotājam, kā arī tā apgalvo, ka tas tā nav aplūkojamā lietā. Tā norāda, ka nepiedalījās pakalpojumu sniegšanā kā slēptais starpnieks, bet ka tā esot līgumslēdzēja puse ar tiesībām un pienākumiem, kas ir atsevišķi un atšķirīgi no *Konzum* vai faktoringa sabiedrības, kuras ir to pašu tiesisko attiecību dalībnieces. Prasītāja neesot varējusi būt starpnieks faktoringa sabiedrībām, jo faktoringa sabiedrības tieši piedalījās šajās attiecībās, par ko tās iekasēja maksu, par kuru tika samaksāts PVN. No otras puses, ja prasītāja būtu veikusi starpniecību sabiedrībai *Konzum*, tad, ņemot vērā, ka *Konzum* nesniedza ar PVN apliekamos pakalpojumus, samaksa, ko prasītāja saņēma, nebūtu apliekama ar nodokli. Fakts, ka prasītāja saņēma naudas līdzekļus no faktoringa sabiedrībām, neietekmē nedz prasītājas un *Konzum* attiecību tiesisko raksturu, nedz samaksas, kuru prasītāja iekasēja par šo pakalpojumu, aplikšanu ar nodokli. Tāpēc tā neesot varējusi būt slēpta starpniecība.
- 8 Atbildētājs apgalvo, ka šajā gadījumā runa ir par starpniecības pakalpojumu, kurš ir saistīts ar parāda starp faktoringa sabiedrību un *Konzum* atmaksu, un ka maksa 1% apmērā, ko prasītājs iekasēja par šo pakalpojumu, ir apliekama ar PVN saskaņā ar PVN likuma 40. panta 1. punkta b) apakšpunktu un PVN noteikumu 67. panta 2. punktu. Runa esot par pakalpojumu, kas apliekams ar nodokli, nevis par kredīta attiecībām vai faktoringu, jo, ja tas būtu bijis faktoringa, izdotajiem vekseliem būtu bijis jābūt pamatotiem uz preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, bet prasītāja nespēja uzrādīt nevienu rēķinu vai specifikāciju, kas pamatotu minētos veksēļus. Tas uzskata, ka katrs vērtspapīrs nav automātiski pārvedams finanšu instruments un ka šajā gadījumā attiecīgie vekseli neatbilda tādiem nosacījumiem, kas ir jāizpilda, lai tos varētu tirgot kapitāla tirgū. Tādēļ tas uzskata, ka runa ir par klasisku pakalpojuma sniegšanu, kurš ir apliekams ar nodokli, jo par to tika izrakstīts rēķins, nevis par līgumattiecībām, uz ko atsauca prasītāja, lai pamatotu atbrīvojumu no PVN. Tādēļ Tiesas judikatūra, uz kuru tā atsauca, neesot piemērojama. Tomēr prasītāja uzskata, ka svarīgi ir tas, ka līgumattiecības turpinās pēc tam, kad naudas līdzekļi tika iemaksāti *Konzum* kontā, un ka tas būtībā ir aizdevums. Tā apgalvo, ka šādā darījumā *Konzum* saistība beidzas pēc tam, kad ir apmaksāts vekselis, kurš faktiski tika izdots kā nodrošinājums pašreizējam vekseli turētājam, tas ir, faktoringa sabiedrībām, un ka runa ir par to, ka *Konzum*, pārskaitot naudas līdzekļus, ir atmaksājis savu parādu

¹ Tulkotāja piezīme: direktīvas interpretācijas (netiešas) sekas ir tādas, ka valsts tiesību akti ir jāinterpretē tā, lai tie atbilstu direktīvas mērķim.

pret prasītāju prasītājas kreditoriem un tādējādi izpildīja savas saistības pret prasītāju.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Valsts tiesa nolēma uzdot prejudiciālus jautājumus tādēļ, ka pastāv zināmas atšķirības starp PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta un PVN likuma 40. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta, ar ko Savienības tiesību normas ir transponētas Horvātijas tiesībās, redakcijām, jo īpaši attiecībā uz valsts tiesību normās minēto izteikumu “utrživi instrumenti” (tirdzniecības instrumenti) un PVN direktīvā norādīto izteikumu “prenosivi instrumenti” (tirgojami dokumenti)².
- 10 Valsts tiesa ņem vērā Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru tiesības uz nodokļu atbrīvojumu būtu jāinterpretē šauri, bet arī Savienības uzņēmējiem vajadzētu nodrošināt iespēju darboties aptuveni vienādos apstākļos. PVN direktīvas mērķis ir piemērot PVN noteikumus, kas nerada konkurences apstākļu izkropļojumus un nekavē preču un pakalpojumu brīvu apriti. Tiek uzskatīts, ka PVN sistēma ir visskaidrākā un neitrālākā, ja nodokli uzliek pēc iespējas vispārīgi, aptverot gan visas ražošanas un izplatīšanas stadijas, gan pakalpojumu sniegšanu, bet iekšējā tirgus un dalībvalstu interesēs ir pieņemt kopēju sistēmu.
- 11 Valsts tiesa uzskata, ka uz aplūkojamo situāciju neattiecas ne dz PVN likuma 40. panta 1. punkta b) apakšpunkts, ne dz PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) apakšpunkts, bet tai ir šaubas, vai uz to neattiecas PVN likuma 40. panta 1. punkta d) apakšpunkts vai PVN direktīvas 135. panta 1. punkta d) apakšpunkts. Valsts tiesa preventīvi nolēma uzdot visus trīs jautājumus atbilstīgi prasītājas lūgumam.

² Tulkotāja piezīme: vajadzētu būt otrādi – direktīvas versijā horvātu valodā ir “utrživi instrumenti” (tirdzniecības instrumenti), savukārt valsts tiesību aktos “prenosivi instrumenti” (tirgojami dokumenti).